

Lahden suunta –työn 2017-2020 ehdotuksesta saadut lausunnot

Lahden yleiskaava Y-203
Yleiskaavaehdotus
KH 11.1.2021 / KV 25.1.2021
D/2/10.02.00.00/2021

Sisällysluettelo

Asikkalan kunta

Fingrid Oyj

Heinolan kaupunki

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lahden kaupunki / Kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo

Lahden kaupunki / Kunnallistekniikka / Metsätoimi

Lahden kaupunki / Rakennus- ja ympäristövalvonta / Lahden ympäristöpalvelut

Lahden vammaisneuvosto

LE-sähköverkko Oy

Nastolan aluejohtokunta

Puolustusvoimat, 1. Logistiikkarykmentti

Päijät-Hämeen liitto

Suomen metsäkeskus

Telia Finland Oy

VR-Yhtymä Oy

Väylävirasto

Lähtettäjä: [Heidi Huldén](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Lausuntopyyntö Lahden yleiskaavasta ja kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmasta
Päivämäärä: torstai 13. elokuuta 2020 10.38.13
Liitteet: [image001.png](#)
[Lausuntopyyntö Lahden yleis.pdf](#)

Hei,

ohessa Asikkalan kunnanhallituksen käsittely Lahden yleiskaavasta (ei lausuttavaa).

Ystävällisin terveisin,

Heidi Huldén
Hallinnon asiantuntija
044 778 0229
heidi.hulden@asikkala.fi
Asikkalan kunta
www.asikkala.fi

Lausuntopyyntö Lahden yleiskaavasta ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmasta

982/10.02.01/2020

KHALL § 178

LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020: Lahden yleiskaavan2030 (Y-203) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotus

Lahden kaupunki on pyytänyt lausuntoa Asikkalan kunnalta Lahden suunta-työn 2017-2020 ehdotuksesta 31.8.2020 mennessä.

Lahden kaupungin jatkuvan yleiskaavan kolmas kierros on käynnistynyt työn tultua vireille kaavoituskatsauksen julkaisun myötä 21.2.2017. Samalla vireille on tullut koko Lahden suunta -työ 2017-2020, jossa yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Tällä Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko alueelle. Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitevuosi on 2030. Lahden suunta -työ 2017-2020 on nyt edennyt ehdotusvaiheeseen ja Lahden kaupunginhallitus on päätöksellään 22.6.2020 §168 asettanut Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksen nähtäville 9.7.–31.8.2020 väliseksi ajaksi. Ehdotus käsittää Lahden yleiskaavan 2030(Y-203) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman. Aineisto on nähtävissä Lahden suunta-verkkosivuilla www.lahti.fi/lahdensuunta.

Valmistelija/lisätietoja

Kaavoituspäällikkö Heikki Manninen, puh 044 778 0270,
heikki.manninen@asikkala.fi

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää todeta, että Asikkalan kunnalla ei ole lausuttavaa Lahden yleiskaavasta ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmasta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Asikkalassa 13.8.2020

Heidi Huldén

Pöytäkirjanpitäjä

Lähtettäjä: [Penttilä Mika](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Fingrid Oyj:n lausunto LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotus
Päivämäärä: maanantai 31. elokuuta 2020 18.59.15
Liitteet: [1818A, 1818, 1041 Lahti Lahdensuunta YK ehdotus lausunto.pdf](#)

Hei,

ohessa lausuntomme.

Ystävällisin terveisin

Mika Penttilä

Mika Penttilä
vanhempi asiantuntija
Fingrid Oyj
Kantaverkkopalvelut ja suunnittelu, Maankäyttö ja ympäristö
PL 530
00101 Helsinki
Käyntiosoite: Lökkisepäntie 21, 00620 HELSINKI - Käpylän juna-aseman lähellä
puh. 030 395 5230
mika.penttila@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Fingrid välittää. Varmasti

31.8.2020

Lahden kaupunki
kirjaamo@lahti.fi

Lausuntopyyntö 8.7.2020

LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotus

Kiitämme yhteydenotosta ja lausumme seuraavaa:

Olemme lausuneet kaavan edellisestä vaiheesta 3.6.2019. Voimajohdoista 2x110 kV Korja - Nikkilä ja 110 kV Hikiä – Nikkilä olivat tuolloin Fingrid Oyj:n omistuksessa. Nykyisin kyseiset voimajohdot omistaa LE-Sähköverkko Oy, joten Fingridillä ei ole enää tarvetta ottaa kantaa Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman sisältöihin.

Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
vanhempi asiantuntija

Elinvoimalautakunta**Aika** 19.08.2020 klo 18:00 - 19:59**Paikka** Valtuuston istuntosali tai Teams-kokous**Osallistujat**

	Nimi	Klo	Tehtävä
Läsnä	Tähkänen Juha	18:00 - 19:59	varapuheenjohtaja
	Ketomäki Kristiina	18:00 - 19:59	jäsen
	Pasuri Elisa	18:00 - 19:59	jäsen
	Salomaa Sami	18:00 - 19:59	jäsen
	Setälä Matti	18:00 - 19:59	jäsen
	Uimonen Pirjo	18:00 - 19:59	jäsen
	Vesikko Tuomo	18:00 - 19:59	jäsen
	Seppälä Aira	18:00 - 19:59	Hakalan varajäsen
	Mäkilä Heikki	18:00 - 19:59	esittelijä
	Lepinsalo Teija	18:00 - 19:59	pöytäkirjanpitäjä
Muu	Jäppinen Saija	18:00 - 19:59	kulttuurisihteeri
	Poskela Juha	18:00 - 19:59	kaavoitusarkkitehti
	Lehtimäki Kirsi	18:00 - 19:49	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Poissa	Turunen Risto		puheenjohtaja
	Hakala Merja		jäsen
	Jaakkola Ilkka		kaupunginhallituksen edustaja
	Laakkonen Maria		pöytäkirjanpitäjä
	Siitari Marko		maankäyttöinsinööri
	Parkkonen Jari		kaupunginjohtaja

Laillisuus ja päätösvaltaisuus**Päätös:** Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**Käsitellyt asiat**

37 - 47

Pöytäkirjan tarkastus**Päätös:** Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Kristiina Ketomäki ja Elisa Pasuri.**Pöytäkirja yleisesti nähtävillä**

Pöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana päivänä. (kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu >

<https://www.heinola.fi/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat>)

Lausunto Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotukseen

3602/10.02.02/2019

Elvoltk 19.08.2020 § 42

Valmistelija: kaavoitusarkkitehti Juha Poskela, puh. 044 769 4367, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Lahden kaupunki pyytää lausuntoa Lahden suunta -työn 2017 - 2020 ehdotuksesta.

Lahden kaupungin jatkuvan yleiskaavan kolmas kierros on käynnistynyt työn tultua vireille kaavoituskatsauksen julkaisun myötä 21.2.2017. Samalla vireille on tullut koko Lahden suunta -työ 2017 - 2020, jossa yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristö-ohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Tällä Lahden suunta -työn 2017 - 2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko alueelle. Lahden suunta -työn 2017 - 2020 tavoitevuosi on 2030.

Lahden suunta -työ 2017 - 2020 on nyt edennyt ehdotusvaiheeseen ja Lahden kaupunginhallitus on päätöksellään 22.6.2020 § 168 asettanut Lahden suunta -työn 2017 - 2020 ehdotuksen MRL 65 § mukaisesti nähtäville 9.7. - 31.8.2020 väliseksi ajaksi. Ehdotus käsittää Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman.

Koko Lahden suunta -työn 2017 - 2020 ehdotuksen aineisto on nähtävänä Lahti-Pisteessä (Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2.krs, Vesku-aukio, Aleksanterinkatu 18, Lahti), Lahden pääkirjastossa, Nastolan kirjastossa ja Lahden suunta -verkkosivuilla www.lahti.fi/lahdensuunta.

Esityslistan liitteenä Lahden yleiskaavaehdotuksen kaavakartta, kaavamääräykset, selostus ja kestävän liikkumisen ohjelma.

Elinvoimajohtajan (HM) ehdotus:

Elinvoimalautakunta päättää antaa lausuntonaan: Heinolan kaupungin ja Lahden kaupungin rajapinnassa on otettu huomioon olemassa olevat sekä suunnitelmavarauksina olevat liikenneyhteydet sekä ulkoilureitistöt. Muuten kuntien välinen raja-alue on pääosin maa- ja metsätalouskäytössä ja siten myös osoitettu. Lahden kaupunki on tehnyt vakuuttavaa työtä kestävän kaupunkiliikkumisen kehittämiseksi, jolla on vaikutuksia myös Heinolan julkisen liikenteen osalta,

Heinolan ollessa osana LSL hoitamaa julkisen liikenteen palvelua. Heinolalla on menossa kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma, jossa on hyvin paljon samoja tavoitteita ja teemoja kuin Lahden kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmassa. Muun muassa pyöräilyn ja kevyen liikenteen runkoverkkotarkastelun ja tavoiteverkon, pyöräpysäköintin, matkaketjujen sekä kunnossapidon osalta. Näissä näkisimme voimavarana kaupunkien yhteistyön sekä toimintamallien ja laajempien yhteisten tavoitteiden luomisen.

Päätös: Elinvoimalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kirsi Lehtimäki poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 19.49.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Tiedoksianto: Virallinen ote   Lahden kaupunki
Sähköposti   Kaavoitusarkkitehdit

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta otetun otteen oikeaksi todistaa

Maria Laakkonen
toimialasihteeri
Heinolassa 31.8.2020

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Liitteet

Kaavakartta, Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikunnan lausuntopyyntö
Kaavamerkinnot ja määräykset, Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikunnan lausuntopyyntö
Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelma, Lahden suunta -työ
Lahden suunta -työn 2017-2020 selostus

Heinolan kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Elinvoimalautakunta

§ 42

19.08.2020

Heinolan kaupunki

**Muutoksenhakukielto
Oikaisuvaatimus / Kunnallisvalitus**

Toimielin
Elinvoimalautakunta

Päivämäärä
19.8.2020

Pykälä
42

Muutoksenhakukielto ja sen peruste	Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.
---	---

Liitetään otteeseen / päätökseen

Lähtettäjä: [Tulonen Annu \(ELY\)](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Kopio: [Tanja Gangsö](#); [Niskanen Riitta](#)
Aihe: Lausunto, Lahden suunta 2017-2.pdf
Päivämäärä: maanantai 31. elokuuta 2020 17.12.35
Liitteet: [Lausunto, Lahden suunta 2017-2.pdf](#)

Kiitos lausuntopyynnöstä,
liitteenä ja tiedoksi lausuntomme.

Annu Tulonen

Johtava alueidenkäytön asiantuntija, arkkitehti

annu.tulonen@ely-keskus.fi

0295 025 234 (myös tekstiviestit)

Ympäristöyksikkö / Alueidenkäyttö

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kirkkokatu 12, PL 29, 15140 Lahti

www.ely-keskus.fi/hame | Twitter [@HELYkeskus](#)

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet
kirjaamo@lahti.fi

Viite: lausuntopyyntö 8.7.2020

Lausunto, Lahden suunta 2017–2020-työn ehdotus (Lahden yleiskaava ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma)

Yleiskaavan sisältövaatimukset MRL 39 §

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitettut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa MRL 9 §

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kaavaselostus MRA 17 §

Yleiskaavan selostuksessa esitetään:

- 1) selvitys alueen oloista, ympäristöominaisuuksista ja niissä tapahtuneista muutoksista sekä muut kaavan vaikutusten selvittämisen ja arvioimisen kannalta keskeiset tiedot kaavoitettavasta alueesta;
- 2) suunnittelun lähtökohdat, tavoitteet ja esillä olleet vaihtoehdot;
- 3) yhteenveto kaavan vaikutusten arvioimiseksi suoritetuista selvityksistä;
- 4) kaavan vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, luontoon, maisemaan, liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen, ja teknisen huollon järjestämiseen, talouteen, terveyteen, sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin sekä muut kaavan merkittävät vaikutukset;
- 5) selvitys kaavan suhteesta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, maakuntakaavaan, voimassa olevaan yleiskaavaan ja kunnan muuhun suunnitteluun;
- 6) suunnittelun vaiheet osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyineen sekä yhteenveto kaavoituksen eri vaiheissa esitetyistä mielipiteistä;
- 7) valitun kaavaratkaisun keskeinen sisältö ja perusteet kaavaratkaisun valinnalle, selvitys siitä, miten vaikutus selvitysten tulokset ja eri mielipiteet on otettu huomioon sekä selvitys niistä toimenpiteistä, joilla aiotaan ehkäistä kaavan toteuttamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia; (19.5.2005/348)
- 8) kaavan toteutuksen ajoitus ja seuranta;
- 9) tarpeen mukaan kaavan toteutusta ohjaavia suunnitelmia.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut seikat on esitettävä kaavaselostuksessa sillä tavalla ja siinä laajuudessa kuin kaavan tarkoitus edellyttää ja niin, että luodaan edellytykset vuorovaikutukseen kaavan valmistelussa. Kaavaselostukseen on liitettävä yhteenveto kaavaselostuksen keskeisestä sisällöstä.

Hämeen ELY-keskuksen lausunto

Hämeen ELY-keskus on antanut lausunnon yleiskaavan valmisteluvaiheessa 6.6.2020. Kaavatyön etenemistä on esitelty myös kaupungin ja ELY:n yhteisissä kaavoituksen työkokouksissa. Lausunnossa ja keskusteluissa esitetyt asiat on kaavaehdotusta valmisteltaessa otettu pääosin hyvin huomioon. Kaavaehdotuksen viimeistelyssä esitetään otettavaksi huomioon seuraavaa:

31.8.2020

Liikenne

ELY-keskus on kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota liikenteellisten vaikutusten arviointiin, tiestön merkitsemistapaan sekä tuonut esiin seikkoja, jotka tulee ottaa huomioon alueiden ja väylien suunnitteluohjeissa. ELY-keskuksen lausunto liikenteen osalta on kaavaehdotusta valmisteltaessa otettu pääosin huomioon.

Luonnosvaiheen lausunnossa ELY-keskus on korostanut, että uusien, merkittäviä liikenteellisiä vaikutuksia tuottavien toimintojen sijoittamisen tulee perustua riittäviin liikenteellisiin selvityksiin. Keskeisimpiä arvioitavia vaikutuksia ovat uuden tai merkittävästi muuttuvan maankäytön vaikutukset liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen sekä alueiden saavutettavuus eri kulkumuodoin. Vastineen mukaan kaavan vaikutusten arvioinnin yhteydessä on toteutettu liikennemallitarkastelu, jonka pohjalla on yleiskaavan aluevarausten mahdollistama kasvu. Vastineen mukaan liikennemalli ei ole osoittanut ongelmia liikenneverkossa. Kaavan liikenteellisten vaikutusten arviointi keskittyy pääasiallisesti ja ansiokkaasti kestävän liikkumisen teemaan. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esitetty liikenteellisten vaikutusten arviointi kaipaa kuitenkin täydentämistä siten, että kaavaselostuksessa avataan tarkemmin liikennemallia ja sitä, kuinka siinä otettu huomioon asukkaiden tuottaman liikenteen lisäksi myös uusien ja laajentuvien elinkeinoelämän alueiden tuottama liikenne.

ELY-keskuksen antamat kommentit kestävästä kaupunkiliikkumisen ohjelmasta on pääosin otettu huomioon. ELY-keskus pitää hyvänä, että joukkoliikenteen runkolinjaston esittämistä kaavakartalla on tarkoitus tarkastella seuraavalla kierroksella. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman jatkotyön osalta ELY-keskus nostaa esiin vapaa-ajan liikkumisen, jonka merkitys on suuri, mutta jonka rooli jää tässä vaiheessa ohjelmaa pieneksi.

Kulttuuriympäristö

Yleiskaavaa laadittaessa tulee ottaa huomioon rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen (MRL 39 §). Kaavan lähtöaineisto alueen kulttuuriympäristön arvoista on kattava ja riittävä. Rullaavan yleiskaavan kierroksilla tieto kulttuuriympäristöistä on vähitellen lisääntynyt tehtyjen inventointien myötä, ja kaupungin tavoite kulttuuriympäristön arvojen vaalimisesta on ilmeinen. Tiedon lisääntyessä on johdonmukaista, että myös kaavan sisältö ja ohjausvaikutus kehittyvät.

Valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen (RKY 2009) aluerajaukset on merkitty asianmukaisesti kaavaehdotuskartalle (rky). Yleiskaavaehdotuksessa on otettu huomioon myös maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet merkinnällä maisemallisesti arvokas peltoalue (MA). Rakennetun kulttuuriympäristön huomioon ottaminen kaavassa muiden kuin valtakunnallisesti merkittävien kohteiden osalta jää kuitenkin edelleen valitettavan heikoksi. Asialla on jossain määrin merkitystä myös kestävän kehityksen ja ilmastonäkökulmasta, arvioitaessa edistääkö yleiskaava olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä.

31.8.2020

Luonnosvaiheen lausunnossaan ELY-keskus esitti, että kaavan jatko suunnittelun yhteydessä tulee ottaa huomioon myös tehdyt rakennusinventoinnit ja rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttäminen. Kaavaselostuksen mukaan tällä (yleiskaava)kierroksella on laadittu teemakartat arvokkaista kulttuuriympäristöistä ja luonnon monimuotoisuudesta ja ekologista yhteyksistä. Teemakartat eivät lausuntovastineen mukaan ole tällä kierroksella oikeusvaikutteisia kaavakarttoja, mutta niiden pohjalta rakentuvat seuraavalla kierroksella luontoteemainen Viher-sini – kaavakartta sekä Arvokkaat kulttuuriympäristöt -kaavakartta.

Liitekartta ja sen kohdeluettelo on hyvä, selkeä ja kattava yhteenveto suunnittelualueen kulttuuriympäristöstä. Kaavan laatijan tavoite seuraavan yleiskaavan esittämisestä useammalla oikeusvaikutteisella kaavakartalla täydentyvine sisältöineen on mahdollinen ja digitaalisen kaavoituksen edetessä myös hyvin toimiva ratkaisu. Tulevien kierrosten oikeusvaikutteiset teemakartat eivät kuitenkaan ole ratkaisu nyt laadittavan yleiskaavan sisältövaatimusten toteutumiseen.

Kaavamerkintöjen ja määräysten ja niiden kohdentumisen tulee olla mahdollisimman yksiselitteistä ja selkeää, jotta niiden sisältö, vaikutukset ja kohtuullisuus on arvioitavissa. Kulttuuriympäristön esittäminen tällä yleiskaavakierroksella liitekartalla, johon kaavamääräyksellä yleisesti viitataan, ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan turvaa riittävällä tavalla maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävän kulttuuriympäristön huomioon ottamista yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja eri toimintojen yhteensovittamisessa. Koska määräys ei kohdenna kaavakartassa esitettyyn alueeseen tai kohteeseen, ja viittaus teemakarttaan on tulkinnanvarainen, jää sen oikeudellinen merkitys epäselväksi.

ELY-keskus katsoo, että kaavaa tai kaavamääräystä tulee ennen sen hyväksymistä tarkistaa, jotta kaavaehdotus täyttää yleiskaavan sisältövaatimuksen rakennetun ympäristön ja maiseman vaalimisesta. Mikäli teemakartta ei ole oikeusvaikutteinen, tulee siinä esitetyt kulttuuriympäristökokonaisuudet todeta oikeusvaikutteiseksi kaavakartan määräyksellä, esim.: ”Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (MARY) ja paikallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (LaRy) on otettava kulttuuriympäristöt-teemakartalta oikeusvaikutteisina huomioon.” Teemakarttaan tulee lisätä tieto sen liittymisestä tiettyinä ajankohtana hyväksytyyn yleiskaavaan, ja kaavakarttaan tieto siihen liittyvästä kulttuuriympäristö-teemakartasta.

Luonnonsuojelu

ELY-keskus otti luonnosvaiheen lausunnossaan kantaa siihen, että yleiskaava-alueella sijaitsevat luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja kohteet tulee ottaa huomioon erillisin aluevaraus- ja indeksimerkinnöin, tai alueiden erityisominaisuuksia ilmaisevin viivamerkinnöin. Luonnosvaiheen tapaan kaavaehdotuksessa on esitetty

31.8.2020

Natura-alueet ja luonnonsuojelulain mukaiset suojellut luontotyypit. Kaavaehdotuksen liitteenä on esitetty luonnon monimuotoisuutta ja ekologisia yhteyksiä kuvaava teemakartta ja kohdelistaus. Ansiokkaan teemakartan luettavuutta tai kohteiden paikallistamista hankaloittaa se, että luetteloituja kohteita ei ole esitetty kartalla.

Eriyisen tärkeää suojelu- ja monimuotoisuusarvojen huomioon ottaminen jatkosuunnittelussa on muuttuvan maankäytön alueilla. ELY-keskus otti kantaa luonnosvaiheessa vaihtoehtoparina esitetyn Pippon elinkeinoelämän alueeksi (T) osoitetun alueen laajuuteen ja ristiriitaan alueen suojeluarvojen kanssa. Luonnosvaiheen jälkeen kaavaehdotuksessa on esitetty vaihtoehdon 1 mukainen laajuus tietyillä kavennuksilla. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset aluevaraukseen ovat positiivisia länsisuuntaisen ekologisen yhteyden säilymisen osalta. Tästä huolimatta elinkeinoelämän aluevaraus on huomattavan laaja ja sen alueella sijaitsee suojelu- ja luontoarvoja, jotka edellyttävät merkittävää yhteensovittamista jatkosuunnittelussa. Tätä yhteensovittamisen tarvetta ei ole sisällytetty kaavaehdotuksen ko. aluetta koskeviin kaavamerkintöihin ja suunnittelumääräyksiin. ELY-keskus katsoo, että kaavan vastineissa esitetty näkemys ulkoilureitin merkityksestä pohjoiseen suuntautuvan yhteyden säilymiseen luonnon monimuotoisuudelle tärkeällä metsäalueella ei ole myöskään ongelmaton tai yksiselitteinen.

Hämeen ELY-keskus esittää luonnon monimuotoisuuskohteiden ja suojeluarvojen huomioon ottamista kaavaehdotuksessa vastaavalla tavalla, mitä kulttuuriympäristökokonaisuuksista on yllä todettu. Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavaehdotus ei nykyisillä merkinnöillä ja määräyksillä edistä luonnon monimuotoisuuden säilymistä riittävällä tavalla ja yleiskaavan sisältövaatimusten mukaisesti. Kaavamerkintöjä ja/tai määräyksiä tulee tästä osin täsmentää, jotta kaava toteuttaa myös valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymisen edistämisestä.

Pohjaveden suojelu

ELY-keskuksen luonnosvaiheessa antama lausunto on pohjaveden suojelun osalta otettu hyvin huomioon.

Hämeen ELY-keskuksessa tapahtuneen virheen seurauksena kaavakartalle on päätynyt virheellinen Ruoriniemen pohjavesialueen rajaus. Lahden kaupungille ja Suomen ympäristökeskukselle oli vahingossa toimitettu Ruoriniemen pohjavesialueen rajaus, joka oli alkuvaiheen luonnos. Oikea pohjavesialueen rajaus on laajempi ja se ulottuu Ruoriniemen eteläosassa Vesijärveen saakka. Oikea rajaus on kuitenkin ollut pohjavesialueuutosten lausuntopyynnön ja kuulutuksen kartta-aineistossa elokuussa 2018. Hämeen ELY-keskus on nyt toimittanut Ruoriniemen pohjavesialueen oikean rajauksen Lahden kaupungille ja

31.8.2020

myös Suomen ympäristökeskukselle, joka päivittää rajauksen ylläpitämäänsä pohjavesialueiden paikkatietokantaan marraskuussa 2020.

Pohjavesialueen rajausta esitetään tarkistettavaksi kaavakartalle.

Selvitykset ja kaavan vaikutukset

Kaavan vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty asiantuntija-arviointia ja vuorovaikutusta. Asiantuntijoiden lausunnot on koottu kaavaselostuksen liiteraportiksi. Vaikutusten arviointi on kohdistunut kaavan valmisteluaineistoon. Vaikutusten arviointi valituissa painotuksissa on luonnosvaiheessa ollut perusteltua ja ohjannut osaltaan hyvin kaavaprosessia ja kaavan sisältöä. Arviointi luonnosvaiheessa oli luonteeltaan osittain enemmän asiantuntijanäkemyksiä ja -suosituksia kuin kaavan toteutumisesta aiheutuvien vaikutusten arviointia.

Ehdotusvaiheen asiakirjoista puuttuu vaikutusten arviointiosuus. Siltä osin asiakirjoja tulee täydentää. Vaikutukset tulee arvioida yleiskaavatasoisesti kokonaisuutena ja kattavasti (MRL 9 §), ja erityisesti tällä kaavakierroksella tehtyjen muutosten osalta. Liikennevaikutusten arvioinnin täydennystarpeet on esitetty tarkemmin kappaleessa *Liikenne*.

Ilmastovaikutusten selvittäminen ja haltuun ottaminen alueiden käytössä ja liikenteen kehittämisessä toteuttaa hyvin valtakunnallisia ilmastonmuutokseen liittyviä tavoitteita ja on hyvä askel kohti hiilineutraalia yhdyskuntaa. Kaavan ilmastovaikutusten arvioinnissa sekä seuraavan kaavakierroksen ohjelmoinnissa voi hyödyntää soveltaen myös juuri julkaistua ELY-keskuksen Ilmastoestävän kaavoituksen tarkistuslistaa <https://ikata.z1.web.core.windows.net/>.

Kaavaselostus, -merkinnät ja -määräykset

Ehdotusvaiheen kaava-asiakirjat edellyttävät vielä täydentämistä. Kaavaselostuksen viimeistelyssä tulee varmistaa, että se antaa kaavaratkaisulle riittävät perustelut vaikutusten arviointineen ja sisältää kaikki maankäyttö- ja rakennusasetuksessa (MRA 17 §) esitetyt asiat. Kaavamääräysten osalta esitetään tarkistettavaksi niiden selkeys ja sisältö.

Viittaukset kaupungin muiden ohjelmien ja ohjeiden noudattamiseen soveltuisivat määräystä paremmin kaavan suunnitteluohjeisiin tai selostuksen perusteluihin. Kaavaohjauksen kannalta keskeiset asiat on hyvä kirjoittaa selkeiden kaavamääräysten muotoon. Yleisesti todettakoon, että kaavamääräyksen viittaus muun kuin MRL:n lakipykälään tai toisen tahon laatimaan asiakirjaan, on tarpeeton, koska lähde voi muuttua tai vanhentua.

Maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen

31.8.2020

ELY-keskus viittaa luonnosvaiheen lausuntoonsa ja toteaa, että maakuntakaavan tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi tulee kaavaselostukseen lisätä omana kappaleenaan kuvaus siitä, miltä osin yleiskaavaratkaisu poikkeaa maakuntakaavasta. Poikkeamisten osalta tulee voida todeta, että yleiskaavassa esitetty maankäyttö ei tule estämään maakuntakaavassa esitettyä maankäyttöä.

Yleiskaavan sisältövaatimusten ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan yleiskaavaehdotus toteuttaa pääosin erinomaisesti valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja täyttää yleiskaavan sisältövaatimukset.

Luonnon monimuotoisuuden valtakunnallisen edistämistavoitteen toteutumisesta on todettu tarkemmin kappaleessa *Luonnonsuojelu*. Pienenä tarkistuksena tulee tehdä lausunnossa kappaleessa *Pohjaveden suojelu* esitetty pohjavesialueen rajauksen muutos.

Kaavalle asetettujen tavoitteiden toteutuminen

OAS:n mukaan valtuustokaudella 2017–2020 painottuu yhdyskuntarakenteen ja fyysisen kaupunkiympäristön sekä liikkumisen ja liikenteen suunnittelun yhdistäminen eheäksi vuorovaikutteiseksi kokonaisuudeksi. Muita keskeisiä sisältöjä ovat esimerkiksi palveluiden ja palveluverkon, kaupan ja elinkeinojen sekä luonnonympäristön teemojen suunnittelu.

Kaavan selvitysten sekä valmistelu- ja ehdotusaineiston perusteella yleiskaavatyölle asetetut painotukset ovat ohjanneet suunnittelutyötä. Luonnonympäristön teemojen suunnittelusta on kappaleessa *Luonnonsuojelu* esitetty huomioita maankäytön tavoitteiden yhteensovittamisen tarpeesta luonnon monimuotoisuuden säilymisen edistämiseksi.

Lopuksi

Lahden suunnaksi nimetty yleiskaava ja kestävä liikunnan ohjelma vievät Lahtea tulevaisuuteen. Yleiskaavatyön kehittäminen Lahdessa on valtakunnan tasollakin ollut merkittävää ja esimerkillistä. Kaavoituksen kehittämisessä on ennakoitu reippaasti maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mahdollisia tulevia muutoksia ja siirtymistä digitaaliseen kaavoitukseen.

Tällä yleiskaavakierroksella työn vaatavuutta on lisännyt yleiskaava-alueen merkittävä laajentuminen ja kaupungin maankäytön monipuolistuminen laajoilla maaseutualueilla, sekä kunnianhimoinen maankäytön ja kestävä liikenteen samanaikainen suunnittelu sekä ajankohtainen

31.8.2020

ilmastonmuutosnäkökulma. Suunnittelutyö ja laajan kokonaisuuden hallinta on lähtökohtiin ja aikatauluun nähden ollut kiitettävää. Kaavaselostus ja kaavamääräysten viimeistely ovat kuitenkin vielä osittain keskeneräiset, ja edellyttävät tarkistuksia ennen kaavan hyväksymistä. Kaavaehdotuksen yksityiskohtien viimeistelyssä tulee varmistaa, että kaava on myös voimassa olevan MRL:n mukainen ja kaavaselostus kattaa MRA:n mukaisen sisällön.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet: hydrogeologi Petri Siiro, pohjavesiasiantuntija Tuomo Korhonen, ympäristöasiantuntija Kirsi Lehtinen, lakimies Jonna Lahdelma, vesitalousasiantuntija Elina Mäkäläinen, johtava vesitalousasiantuntija Timo Virola, maankäytön asiantuntija Anna-Kaisa Ahtiainen.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Esittelijä johtava alueidenkäytön asiantuntija Annu Tulonen, ratkaisija yksikön päällikkö Marja Hiitiö. Hyväksymismerkinnät ovat lausunnon lopussa.

Tiedoksi

Lahden museot / Päijät-Hämeen aluevastuumuseo, tutkija Päivi Siikaniemi
Päijät-Hämeen liitto, erityisasiantuntija Tanja Gangsö

Tämä asiakirja HAMELY/654/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/654/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Tulonen Annu 31.08.2020 17:06

Ratkaisija Hiitiö Marja 31.08.2020 17:07

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo
Pvm 28.8.2020

Yleiskaava-arkkitehti
Johanna Sääksniemi
Maankäyttö ja aluehankkeet
Kaupunkiympäristön palvelualue
Askonkatu 2
15100 Lahti

Viite: Lausuntopyyntö 8.7.2020

Asia: Lahden suunta -työ 2017–2020 ehdotus

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää otsikon asiasta pyydettyinä lausuntonaan seuraavan:

Arkeologinen kulttuuriperintö

Lahden kaupunginmuseon/Päijät-Hämeen maakuntamuseon arkeologian yksikkö antoi lausunnon Lahden suunta 2017 - 2020 luonnoksesta 29.5.2019, minkä jälkeen kaava-aineistoa on täydennetty muun muassa ajantasaistamalla tiedot alueen muinaisjäänöksistä. Ehdotusvaiheen kaavakartalle kohteet on merkitty oikein käyttäen eri symboleita historiallisen ja esihistoriallisen ajan kiinteille muinaisjäänöksille, muinaisjäänösalueille ja niin sanotuille kulttuuriperintökohteille sekä mahdollisille muinaisjäänöksille. Myös arkeologisten kohteiden kaavamääräykset on päivitetty vastaamaan Museoviraston keväällä 2020 antamaa ohjeistusta.

Kuten museon luonnosvaiheen lausunnossa todetaan, yleiskaavaa varten ei ole tehty erillistä arkeologista inventointia. Lähtökohtaisesti Lahden ja entisen Nastolan kunnan alueilla arkeologiset inventoinnit on tehty kaikilla osayleiskaava- tai rantayleiskaava-alueilla 1990-luvun puolivälistä lähtien. On huomattava, että osa näistä inventoinneista on vanhentumassa ja jo vanhentuneitakin. Tämä on syytä ottaa huomioon tulevaisuudessa laadittaessa uusia osa- ja rantayleiskaavoja/asemakaavoja ja päivitettäessä vanhoja.

Kaavaehdotukseen ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta muuta huomautettavaa.

Rakennuskulttuuri

Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden arviointityö käsittää kolme inventointia, Selvityksen Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista, Selvityksen Lahden modernista rakennusperinnöstä ja Nastolan kulttuuriympäristöselvityksen. Museo on luonnosvaiheen lausunnossaan todennut, että niiden kaikkien tulee olla osa kaavakarttaa ja kaava-aineistoa. Kaavaehdotusaineistoon on nyt koottu kalkki kolme inventointia sekä kartta, jossa inventointikohteet on hierarkisoiden rajattu. Kokonaisuus on asianmukainen ja havainnollinen, ja Lahden keskustan rajauksia selventävää karttaa on pidettävä tarpeellisena lisänä.

Yleiskaava-alueiden nykytilan kuvauksissa ja suunnitteluohjeissa on indeksoidut maininnat alueista ja niistä koskevista kulttuurihistoriallisista arvoista, mitä niin ikään on pidettävä asianmukaisena.

Museo on esittänyt kaavakartan yleismerkintöihin ja -määräyksiin viittausta inventointeihin ja niistä johdettaviin suojelutarpeisiin. Esitetystä tekstimuodossa kaavakartan määräys on kuitenkin sangen yleisluontoinen. Museo pitää tarpeellisena, että määräys täsmennetään selvittämään indeksien sisältämät suunnitteluohjeet.

Yksiselitteisin, luotettavin ja karttateknisesti varmin lopputulos saavutetaan kuitenkin määräämällä kulttuuriympäristöllitekartta kohdeluetteloinen oikeusvaikutteiseksi.

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

vs. museonjohtaja

Hannu Takala

arkeologi

Esko Tikkala

tutkija

Riitta Niskanen

Tiedoksi

Museovirasto, Länsi-Suomen kulttuuriympäristöpalvelut
Hämeen ely-keskus
Kaupunkikuva-arkkitehti Armi Patrikainen

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

UUSI PALAUTE

Helena Norppa (LAHTI\Norppa)

KIRJAUDU ULOS

FIN ▼

Osio 'Palaute' on käytössä toisella käyttäjällä: LAHTI\Norppa. Käyttö aloitettu: 13.8.2020 07:29.

Palautteiden selailu **Palautteen käsittely** Uusi palaute Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta -työn ehdotus 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tuntematon ▼

Toimipiste ▼

Selitys

VR-alueen yleiskaavamääräys "Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö" sisältää toisilleen vastakkaisia tavoitteita. Virkistysalueen monikäytössä tulisi olla mahdollista esim. järvinäköalojen avaaminen ulkoilureittien varrelta. Tällöin kaavamääräys "maiseman säilyttäminen" ei toteudu. Kaavamääräyksen tulisi siten olla muodossa "Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuuden ja metsän monikäyttö."

Saapunut 12.8.2020 15:23

Liite Ei liitteitä

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tuntematon ▼

Kiireellisyys Normaali ▼ Määräpäivä 13.8.2020

Lisäluokitus Ei arvoa ▼

Sijainnit

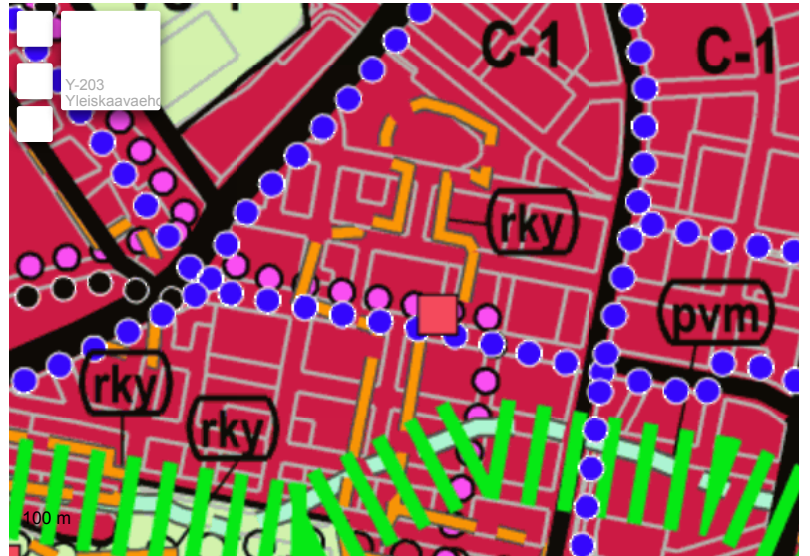
Ei sijaintia

Kartta

Kaikki kunnat ▼

Hae

Alue Keskusta ▼

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
12.8.2020		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Minulle saa lähettää vastineen antamaani palautteeseen sähköpostitse. (Jos vastaat kyllä, muistathan antaa yhteystietoinasi myös sähköpostiosoitteesi.)

Kyllä

Yhteystiedot

Nimi Anna-Maaria Särkkä

Osoite Askonkatu 2, 15100 Lahti

Sähköposti anna-maaria.sarkka@lahti.fi

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide ▼

Lähetäjä: Karu-Hanski Tiina
Lähetetty: torstai 27. elokuuta 2020 11.22
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Lyp:n lausunto Lahden suuntatyö 2017-2020, Lahden yleiskaavan 2030 (Y203) ehdotuksesta

Lahden ympäristöpalvelut esittää Lahden yleiskaavan 2030 (Y203) ehdotuksesta lausuntonaan seuraavan.

Ympäristöpalveluiden Lahden yleiskaavan Y203 luonnoksesta antamassa lausunnossa esiintuodut asiat on pääsääntöisesti huomioitu kaavaehdotuksessa.

Lahden hiljaisten alueiden kartoituksen tuloksia on huomioitu tuomalla asia esiin yleiskaava-alueiden nykytilan kuvauksissa, muttei alueen suunnitteluohjeissa. Ympäristöpalvelut katsoo, että hiljaisten alueiden huomioiminen tulee sisällyttää myös suunnitteluohjeisiin, jotta nämä alueet tulisi varmemmin huomioitua tarkemmassa maankäytön suunnittelussa ja mahdollisissa tulevilla hankkeilla.

*Tiina Karu-Hanski
ympäristönsuojelusihteeri
Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualue
Lahden ympäristöpalvelut*

Lahden vammaisneuvoston lausunto Lahden suunta -työn 2017-2020 ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaan, D/1389/2020

Lahden kaupungin vammaisneuvoston pitää tärkeänä yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta, joka tarkoittaa oikeutta esteettömään liikkumiseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan. Tämän saavuttamiseksi Lahden kaupungin tulee huomioida esteettömyys ja muut erityisryhmien tarvitsemat tarpeet rakennus- ja ympäristösuunnittelussa, julkisissa kulkuvälineissä ja yleisillä väylillä.

Vammaisneuvosto katsoo, että esteettömyyden vaatimukset tulee kirjata kaupungin strategiaan yhtenä kärkiteemana sekä pitää ne näkyvissä kaikissa suunnittelun ja kehittämisen vaiheissa ja asiakirjoissa. Nyt lausunnon kohteena olevista suunnitelmista esteettömyys terminä puuttuu lähes kokonaan.

Lahden suunta -työ ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma ovat laajoja kokonaisuuksia, täynnä suunnitelmia ja visioita. Vammaisneuvosto katsoo, että kaavoituksellisen ohjauksen tärkein tehtävä on taata kaikille kaupunkilaisille tasavertaiset, virikkeelliset, turvalliset ja esteettömät mahdollisuudet liikkua niin kaupunkialueella kuin virkistysalueilla.

1. Lahden keskusta

Ydinkeskustan esteettömyydessä on puutteita niin liikkeisiin pääsyssä kuin kadulla liikkumisessa. Pyöräilevien ja jalankulkijoiden väylästöt ovat lähellä toisiaan ilman selkeitä erottavia elementtejä, tämä aiheuttaa vaaratilanteita.

Ydinkeskustan viihtyvyyteen ja turvallisuuteen tulee panostaa. Keskustasta puuttuu istuimia ja muita kaupunkilaisten viihtyvyyttä lisääviä elementtejä. Vammaisneuvosto muistuttaa, että viihtyvyys ja esteettisyys ei poissulje esteettömyyden vaatimuksia.

Kaupunkiliikenteen pysäkkien sijoittelu ja pysäkkien katokset eivät aina ole apuvälineystävällisiä.

2. Asumisen Lahti

Asuntotuotanto on Lahdessa hyvällä mallilla. Määrällisen rakentamisen sijaan on hyvä hetki alkaa panostaa laadulliseen rakentamiseen ja uusien asumismuotojen kehittämiseen. Lahtelaisten ikäihmisten ja erityisryhmien tarpeet kasvavat tulevina vuosina ja palveluiden saatavuus asumisen lähellä tulee turvata.

Teiden, kevyen liikenteen väylästöjen sekä virkistysalueiden talvikunnossapitoa tulee kehittää ja valvoa. Kävelyn ja pyöräilyväylien kehittämistyötä on jatkettava

Vammaisneuvosto

turvallisuus ja muuttuneet välineet (esim. sähköavusteiset pyörät) huomioiden

3. Luonnonläheinen Lahti

Kestävä, virikkeellinen ja yhdenvertainen liikkuminen tulee huomioida sekä kaupunkialueella, että virkistysalueilla. Lehmusreitti ja Likolammen esteetön liikuntareitti ovat hyviä esimerkkejä kaikille saavutettavista alueista.

Virkistysalueiden ja kulkureittien, muidenkin kuin pyöräteiden, talvikunnossapitoa tulee edelleen kehittää niin, että kaupunki pysyy toimivana kaikille asukkaille.

Kaupunkilaisten turvallinen ja sujuva arki nyt ja vuonna 2030 on tavoite, jota kohti Lahden kaupungin kehittämisen, suunnittelun ja toteutuksen tulee kulkea.

Lahti 24.8.2020

Lahden kaupungin vammaisneuvoston rakennustyöryhmä

Marja-Leena Taavila, puheenjohtaja

Lahden kaupungin vammaisneuvoston rakennustyöryhmä käyttää lausuntojensa perustana Rakennustietosäätiön julkaisemaa suunnitteluopasta: Esteetön rakennus ja ympäristö 2007

JAKELU vammaisneuvostolle tiedoksi
kokouksen osanottajat
Lausunnon pyytäjä, kirjaamon kautta

Vammaisneuvosto

Lahden vammaisneuvoston lausunto Lahden suunta -työn 2017-2020 ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaan, D/1389/2020

Lahden kaupungin vammaisneuvoston pitää tärkeänä yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta, joka tarkoittaa oikeutta esteettömään liikkumiseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan. Tämän saavuttamiseksi Lahden kaupungin tulee huomioida esteettömyys ja muut erityisryhmien tarvitsemat tarpeet rakennus- ja ympäristösuunnittelussa, julkisissa kulkuvälineissä ja yleisillä väylillä.

Vammaisneuvosto katsoo, että esteettömyyden vaatimukset tulee kirjata kaupungin strategiaan yhtenä kärkiteemana sekä pitää ne näkyvissä kaikissa suunnittelun ja kehittämisen vaiheissa ja asiakirjoissa. Nyt lausunnon kohteena olevista suunnitelmista esteettömyys terminä puuttuu lähes kokonaan.

Lahden suunta -työ ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma ovat laajoja kokonaisuuksia, täynnä suunnitelmia ja visioita. Vammaisneuvosto katsoo, että kaavoituksellisen ohjauksen tärkein tehtävä on taata kaikille kaupunkilaisille tasavertaiset, virikkeelliset, turvalliset ja esteettömät mahdollisuudet liikkua niin kaupunkialueella kuin virkistysalueilla.

1. Lahden keskusta

Ydinkeskustan esteettömyydessä on puutteita niin liikkeisiin pääsyssä kuin kadulla liikkumisessa. Pyöräilevien ja jalankulkijoiden väylästä ovat lähellä toisiaan ilman selkeitä erottavia elementtejä, tämä aiheuttaa vaaratilanteita.

Ydinkeskustan viihtyvyyteen ja turvallisuuteen tulee panostaa. Keskustasta puuttuu istuimia ja muita kaupunkilaisten viihtyvyyttä lisääviä elementtejä. Vammaisneuvosto muistuttaa, että viihtyvyys ja esteettisyys ei poissulje esteettömyyden vaatimuksia.

Kaupunkiliikenteen pysäkkien sijoittelu ja pysäkkien katokset eivät aina ole apuvälineystävällisiä.

2. Asumisen Lahti

Asuntotuotanto on Lahdessa hyvällä mallilla. Määrällisen rakentamisen sijaan on hyvä hetki alkaa panostaa laadulliseen rakentamiseen ja uusien asumismuotojen kehittämiseen. Lahtelaisten ikäihmisten ja erityisryhmien tarpeet kasvavat tulevina vuosina ja palveluiden saatavuus asumisen lähellä tulee turvata.

Teiden, kevyen liikenteen väylästäjien sekä virkistysalueiden talvikunnossapitoa tulee kehittää ja valvoa. Kävelyn ja pyöräilyväylien kehittämistyötä on jatkettava

Vammaisneuvosto

turvallisuus ja muuttuneet välineet (esim. sähköavusteiset pyörät) huomioiden

3. Luonnonläheinen Lahti

Kestävä, virikkeellinen ja yhdenvertainen liikkuminen tulee huomioida sekä kaupunkialueella, että virkistysalueilla. Lehmusreitti ja Likolammen esteetön liikuntareitti ovat hyviä esimerkkejä kaikille saavutettavista alueista.

Virkistysalueiden ja kulkureittien, muidenkin kuin pyöräteiden, talvikunnossapitoa tulee edelleen kehittää niin, että kaupunki pysyy toimivana kaikille asukkaille.

Kaupunkilaisten turvallinen ja sujuva arki nyt ja vuonna 2030 on tavoite, jota kohti Lahden kaupungin kehittämisen, suunnittelun ja toteutuksen tulee kulkea.

Vammaisneuvoston kokous 3.9.2020 lisäykset:

4. Lahden keskustan kehittäminen on edennyt autottomaan suuntaan ja kehitystyö jatkuu edelleen. Mitä laajemmaksi kävelykeskusta muodostuu sitä suurempi tarve invapysäköintipaikoilla on. Kaupungeissa joissa on laajat kävelyalueet on invatunnuksilla varustetuille autoille merkityt kulkureitit joita pitkin pääsee invapysäköintipaikoille. Niitä on riittävästi sijoitettuna sinne, missä ihmiset kokoontuvat. Meillä niitä ei ole edes sairaaloiden tai pääterveysaseman lähellä kuin muutama, pääterveysasemalla peräti kaksi kappaletta. Edelleen, olemassa olevat invapaikat eivät saa olla pyöräparkkeja eivätkä lumenkaatopaikkoja talvisin.
5. Yleisille alueille ja tienvarsille lisää roska-astioita.

Lahti 3.9.2020

Lahden kaupungin vammaisneuvoston rakennustyöryhmä ja vammaisneuvosto

Marja-Leena Taavila, puheenjohtaja

Lahden kaupungin vammaisneuvoston rakennustyöryhmä käyttää lausuntojensa perustana Rakennustietosäätiön julkaisemaa suunnitteluopasta: Esteetön rakennus ja ympäristö 2007

JAKELU vammaisneuvostolle tiedoksi
kokouksen osanottajat
Lausunnon pyytäjää, kirjaamon kautta

Vammaisneuvosto

Lähtettäjä: [Hyrkkänen Leo](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: VL: Lausuntopyyntö Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksesta
Päivämäärä: torstai 27. elokuuta 2020 9.24.28
Liitteet: [Lahden suunta lausuntopyyntö ehdotus 20200708.pdf](#)

Moi

LE-Sähköverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa ko. pyyntöön.

Leo Hyrkkänen
Yleissuunnittelija

LE-Sähköverkko Oy | Kauppakatu 31, 15140 Lahti
P. 050 323 9080
leo.hyrkkanen@lahtienergia.fi
www.lahtienergia.fi

Lähtettäjä: Suokas Sanna <Sanna.Suokas@lahti.fi>
Lähetetty: keskiviikko 8. heinäkuuta 2020 9.20
Aihe: Lausuntopyyntö Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksesta

Hei

Liitteenä lausuntopyyntö Lahden suunta 2017-2020 -työn ehdotuksesta. Työ käsittää Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksen. Lausuntoa pyydetään 31.8.2020 mennessä.

Yhteistyöterveisin,

Sanna Suokas
yleiskaavoittaja | master planner

Lahden kaupunki | City of Lahti

gsm. 044 769 8640
web www.lahti.fi

Osoite | Address
Kaupunkiympäristö
Maankäyttö ja aluehankkeet
Askonkatu 2
15100 Lahti

[Saapumisohe](#) Askonkatu 2:een.

Lahden kaupunki
Nastolan aluejohtokunta

18.08.2020 § 24

Nastolan aluejohtokunnan lausunto LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020 Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksesta

D/1389/10.02.02.00.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Projektityöntekijä Sanna Virta, puh. 044 482 6390

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen

Aluejohtokunta päättää antaa seuraavan lausunnon LAHDEN SUUNTATYÖ 2017–2020 Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksesta:

Aluejohtokunta puoltaa Lahden suunta -työn 2017-2020 Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotusta.

Perusteluosa Kuntalain (6 luku 36 §) sekä yhdistymissopimuksen kohdan 6.2.1 mukaisesti aluejohtokunta antaa lausuntonsa eri hallintokuntien tekemistä, aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista sekä talousarviosta ja -suunnitelmasta sekä seuraa niiden toteutumista. Lisäksi aluejohtokunnan tarkoituksena on kehittää tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa alueen asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä edistää paikallista toimintaa, identiteettiä ja kulttuuria. Aluejohtokunnan tehtävät ja lausunnonanto on annettu myös Lahden kaupungin hallintosäännössä (6 §).

Lahden kaupungin maankäyttö ja aluehankkeet pyytää aluejohtokunnalta lausuntoa LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksesta 31.8.2020 mennessä (D/1389/10.02.02.00.04/2020) Liitteenä 1 on lausuntopyyntö.

Lahden suunta -työ 2017-2020 on edennyt ehdotusvaiheeseen ja Lahden kaupunginhallitus on päätöksellään 22.6.2020 §168 asettanut Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksen MRL 62 §:n mukaisesti julkisesti nähtäväksi 9.7.–31.8.2020. Ehdotus käsittää Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman.

Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksen aineisto on Lahti-Pisteessä (Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2.krs, Vesukukio, Aleksanterinkatu 18, Lahti), Lahden pääkirjastossa, Nastolan kirjastossa ja Lahden suunta -verkkosivuilla

Lahden suunta –työ 2017-2020

Yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Lahden suunta -työn 2017–2020 tavoitevuosi on 2030. Parhaillaan laadittavana on Lahden suunta -työn 2017–2020 ehdotus ja nähtäville asetetaan yleiskaavan Y-203 ehdotus sekä kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma.

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkot. Tällä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko alueelle.

Aluejohtokunta on antanut lausuntonsa asian luonnoksesta 28.05.2019 § 15 kokouksessaan.

Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Ote kirjaamo@lahti.fi, yleiskaavoittaja Sanna Suokas, yleiskaava-arkkitehti Johanna Säöksniemi, projektipäällikkö Anna Huttunen
Liitteenä	1. Lausuntopyyntö

Otteen oikeaksi todistaa Lahden kaupungin konsernipalveluissa elokuun 25. päivänä 2020

Tuula Seljas
valmistelusihteeri

Otteen saaja: kirjaamo@lahti.fi, yleiskaavoittaja Sanna Suokas, yleiskaava-arkkitehti Johanna Säöksniemi, projektipäällikkö Anna Huttunen

Lahden kaupunki
Viranomainen:
Nastolan aluejohtokunta

Päivämäärä:
18.08.2020

Pykälä:
§ 24

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muu peruste, mikä

Asianosainen:

Annettu tiedoksi sähköisesti, pvm: 26.8.2020

Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:
(kuntalaki 139 §) Tiedoksiantaja:

Luovutettu asianosaiselle
Paikka ja pvm:

_____
Vastaanottajan allekirjoitus

Muulla tavoin, miten

Lähtettäjä: PV_VP_1LOGR_kirjaamo <kirjaamo.1logr@mil.fi>
Lähetetty: maanantai 31. elokuuta 2020 14.30
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: LAUSUNTO LAHDEN YLEISKAAVAN JA KESTÄVÄN KAUPUNKILIIKKUMISEN
OHJELMAN EHDOTUKSESTA
Liitteet: BQ13167_V1.pdf

Hei,

ohessa liitteenä Puolustusvoimien LAUSUNTO LAHDEN YLEISKAAVAN JA KESTÄVÄN
KAUPUNKILIIKKUMISEN OHJELMAN EHDOTUKSESTA D/1389/10.02.02.00.04/2020

Terveisin,
Marja Lehto
1.Logistiikkarykmentin (1LOGR) kirjaamo
PL 1080 (Vuorikatu 8)
45101 KOUVOLA
P. 0299 571 125
kirjaamo.1logr@mil.fi

Tämä viesti on osoitettu ainoastaan sen tarkoitettulle vastaanottajalle ja se saattaa sisältää salassa pidettävää tietoa. Jos et ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, tuhoa viesti ja ilmoita asiasta välittömästi viestin lähettäjälle. Viestin sisällön, välitystiedon ja viestin olemassaolon hyväksikäyttäminen ja ilmaiseminen on kielletty laissa (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 § 4. mom).

Detta meddelande är avsett endast för den nämnda mottagaren och kan innehålla sekretessbelagd information. Ifall du inte är den avsedda mottagaren, vänligen förstör meddelandet och informera avsändaren omedelbart. Det är i lag (136 § 4 mom. i lag om tjänster inom elektronisk kommunikation) förbjudet att utnyttja eller röja meddelandets innehåll och förmedlingsuppgifter eller uppgifterna om meddelandets existens.

This e-mail message is intended only for the person(s) named in the message header and may contain privileged information. If you are not the intended recipient of this message, please delete the message and notify the sender immediately. It is forbidden by law (Information Society Code, Section 136 4 Subsection) to disclose the content or traffic data of the message or the knowledge of its existence, or to make use of them.

31.08.2020

BQ13167
2883/10.02/2020

Lahden kaupunki

PL 202
15101 Lahti

Lahden kaupungin lausuntopyyntö D/1389/10.02.02.00.04/2020

LAUSUNTO LAHDEN YLEISKAAVAN JA KESTÄVÄN KAUPUNKILIIKKUMISEN OHJELMAN EHDOTUKSESTA

1. Asia

Lahden kaupungin on pyytänyt viitteenä olevalla asiakirjalla Puolustusvoimien lausuntoa Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksesta.

2. Puolustusvoimien lausunto

Puolustusvoimien hallintoyksiköt ovat tutustuneet nähtävillä asetettuun aineistoon.

Puolustusvoimat pyytää merkitsemään puolustusvoimien käyttämät alueet samanlaisella EP Puolustusvoimien alue merkinnällä.

Kaavamääräyksiin tulee lisätä Puolustusvoimien tarpeet tuulivoimarakentamisessa:

Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista tulee aina pyytää erillinen lausunto Pääesikunnalta.

Myös alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista tulee pyytää Pääesikunnan lausunto, mikäli kiinteistö rajoittuu Puolustusvoimien käytössä olevaan alueeseen.

Kaavoitettavalla alueella voi sijaita Puolustusvoimien käyttämiä kaapeleita. Puolustusvoimien kaapeleiden näyttö tilataan Johtotieto Oy:ltä. Johtotieto Oy ohjaa rakentajia kaapelivaurioiden välttämiseksi.

Kaapelinäyttötilausten yhteystiedot: **Johtotieto Oy, Seutulantie 3-5 B, 04410 Järvenpää, puh. 0800 12600, sp. info@johtotieto.fi.**

Alueella voi sijaita Suomen Turvallisuusverkko Oy:n (STUVE Oy) kaapeleita. STUVE:n kaapelitiedot pyydetään osoitteesta asiakapalvelu.stuve@erillisverkot.fi.

3. Yhteystiedot

1LOGR:ssa asiaa hoitaa kiinteistöinsinööri Antti Erämo puh. 0299
571 263, sähköposti antti.eramo@mil.fi

Komentaja
Eversti

Juha Kylä-Harakka

Sektorinjohtaja
Majuri

Jussi Kauppila

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

ILMAVE
PSPR
PVTIEDL
1LOGR ESVAROS

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Lahden kaupunki

LAUSUNTO LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017-2020: LAHDEN YLEISKAAVA 2030 JA KESTÄVÄN KAUPUNKILIIKKUMISEN OHJELMAN EHDOTUS

53/10.02.02.00/2019

Maakuntahallitus 10.08.2020 § 112

Lahden kaupunki pyytää lausuntoa Lahden suunta -ehdotuksesta 31.8.2020 mennessä. Aineisto on nähtävillä Lahden suunta-verkkosivuilla www.lahti.fi/lahdensuunta.

Yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman (SUMP) laatiminen sekä ympäristöohjelman ja palveluverkkotyön teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017–2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Lahden suunta -työ on tullut vireille 21.2.2017.

Lahden suunta -työssä 2017–2020 painottuu yhdyskuntarakenteen ja fyysisen kaupunkiympäristön sekä liikunnan ja liikenteen suunnittelun yhdistäminen eheäksi vuorovaikutteiseksi kokonaisuudeksi. Muita keskeisiä sisältöjä ovat esimerkiksi palveluiden ja palveluverkon, kaupan ja elinkeinojen sekä luonnonympäristön teemojen suunnittelu.

Päijät-Hämeen liitto on antanut lausunnon Lahden suunta -työn luonnosvaiheen aineistosta 10.6.2019. Luonnosvaiheen aineisto ei vielä sisältänyt edellisessä lainvoimaisessa yleiskaavassa olleita kaupan suunnitteluohjeita asemakaavoitusta varten. Yleiskaavan luonnosvaiheessa esitetyt vaihtoehdot kaavaratkaisut kahdeksalla erityisellä alueella ovat tarkentuneet kaavaehdotukseen. Liitto toi myös esille, että kaavatyössä olisi hyvä huomioida Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetyt seudulliset yhteydet luonnoksessa esitettyjen lisäksi pohjoiseen Asikkalan suuntaan sekä etelään Orimattilan suuntaan ja lisätä nämä seudulliset yhteydet pyöräilyn pääreitteihin.

Asian ovat valmistelleet erityisasiantuntija Tanja Gangsö puh. 044 371 9451 ja vt. aluesuunnittelujohtaja Jaana Martikainen puh. 044 371 9467.

Maakuntajohtaja:

Maakuntahallitus päättää antaa Lahden kaupungille Lahden suunta-työn ehdotuksesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

”Lahden suunta työssä voimassa olevien osayleiskaavojen merkinnät on siirretty ja yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030, mikä selkeyttää alueiden suunnittelua ja järjestämistä jatkotyössä. Asiakirjoissa on selkeästi luettavissa yleiskaavaan tehdyt muutokset. Luonnosvaiheessa annettu palaute on huomioitu hyvin kaavaehdotuksessa ja yleiskaavaehdotus on lainvoimaisen Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 mukainen.

Pohjavesien turvaaminen on tunnistettu Lahden suunta -työssä tärkeäksi ekosysteemipalveluksi. Pohjavesialueilla sijaitsevien elinkeinoelämän alueiden kaavamerkintä on käynnissä olevassa yleiskaavatyössä osoitettu TY-merkinnällä (elinkeinoelämän alue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia) kaikilla luokitelluilla pohjavesialueilla sijaitsevilla elinkeinoelämän sekä elinkeinoelämän ja asumisen yhdistelmäalueilla (TY/A) sekä koulujen ja asutuksen läheisyydessä sijaitsevilla elinkeinoelämän alueilla. Näin lisäämällä pohjavesiä ja ympäristöä koskevia tavoitteita yleiskaavan aluevarausmerkintöihin tavoitetaan suunnittelijat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Alueen ja elinkeinoelämän kehittymisen sekä pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että pohjaveden suojelu voidaan kohdentaa paremmin, eikä elinkeinoelämän sijoittumista rajoiteta tarpeettomasti.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL) on tehty kaupan sijainnin ohjausta koskevia muutoksia, jotka ovat astuneet voimaan 1.5.2017. Vähittäiskaupan suuryksikön kokoraja nostettiin 4000 kerrosneliometriin sekä poistettiin velvoite osoittaa vähittäiskaupan suuryksikköjen enimmäismitoitus maakuntakaavan keskustatoimintojen alueella. Lisäksi luovuttiin velvoitteesta huomioida kaupan laatu keskusta-alueiden ulkopuolella. Kaupan säädösten tavoitteena on ollut lisätä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä kaupan kehittämisessä sekä lisätä kilpailun kehittymistä. Lainvoimaisessa Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 kaupan ratkaisut pohjautuvat tätä ennen voimassa olleisiin säädöksiin. Keskustatoimintojen alueella on Lahden yleiskaavatyössä 2030 korostettu alueen roolia kaupan suuryksiköiden ja palvelujen ensisijaisena paikkana. Elinkeinoelämän aluevarauksissa on lisätty selventävä määräys siitä, ettei alueita ole tarkoitettu päivittäistavara-kaupalle. Yleiskaavassa on osoitettu alueellisesti merkittävät kaupallisten palvelujen alueet (P) sekä seudullisesti merkittävät kaupan alueet (Pkm), joihin on määritelty maakuntakaavan tavoitteiden mukainen enimmäismitoitus. Vähittäiskaupan suuryksikkö-kohteet (km) on osoitettu sisältämään päivittäistavaramyyntiä. Yleiskaavassa Pkm/T-merkinnällä on seudullisesti merkittävälle kaupallisille palveluille ja elinkeinoelämälle varattuja alueita; Kariston portti ja Kujala. Ne ovat linjassa maakuntakaavan vähittäiskaupan kehittämisen kohdealueiden (kma) kanssa. Yleiskaavassa ei ole esitetty kaupan laatua koskevia määräyksiä kaupallisten palvelujen alueilla. Onkin tärkeä huomioida, ettei suunnitellulla maankäytöllä ole haitallisia vaikutuksia Lahden kaupunkiseudun kaupan palveluverkon

tasapainoisuuteen sekä alueellisen ja väestöryhmittäisten palvelujen saavutettavuuteen. Pieni huomio, aluevaraus Pkm-10 on kaavakartalla merkinnällä Pkm-11.

Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmassa on tunnistettu monipuolinen keinovalikoima hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi sekä kestävien kulkutapojen osuuden nostamiseksi. Suunnitelma jalkauttaa hyvin Päijät-Hämeen vuonna 2019 hyväksytyyn liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita viisaan, turvallisen ja kestävä liikunnan edistämisestä ja osalla toimenpiteistä on myös seudullisia ulottuvuuksia. Pyöräilyn tavoitteellisten pää- ja aluereittien toteutuksessa Päijät-Hämeen liitto kannustaa yhteistyöhön kuntarajat ylittävissä yhteyksissä naapurikuntien ja Uudenmaan ELYn kanssa. Jatkossa jää arvioitavaksi, kuinka suuria kustannuksia toimenpiteiden toteuttaminen vaatii. Esitettyjen mittareiden seuranta onkin tämän kannalta keskeistä.”

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lahdessa 12. päivänä elokuuta 2020

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Laura Leppänen
maakuntajohtaja

Jari Paakkunainen
hallintojohtaja

Lahden kaupunki
kirjaamo@lahti.fi

Viite: Lausuntopyyntö Lahden suunta-työ 2017-2020

Suomen metsäkeskuksen lausunto Lahden yleiskaavaehdotuksesta

Lahden uudesta Lahden suunta yleiskaavaehdotuksesta (Lahden suunta 2017–2020 -työ) Suomen metsäkeskus lausuu seuraavasti;

Lahden yleiskaava on edennyt luonnosvaiheesta ehdotusvaiheeseen. Suomen metsäkeskuksessa näemme, että ehdotusvaiheen kaava on edennyt selkeästi parempaan suuntaan metsätalouden harjoittamisen ja metsätalouden toimintaedellytysten näkökulmasta. Näkemyksemme pohjautuu muutoksiin, joissa VU ja VR merkityjä alueita on siirtynyt MU ja MY merkityiksi alueiksi ja näiltä alueilta maisematyölupavaatimus on muutoksen myötä poistunut.

Suomen metsäkeskus lausuu, että MY-merkityt alueet ovat poikkeuksellisen laajoina ehdotusvaiheen kartoilla, joissa MY-merkinnän tarve ei välttämättä selviä suunnittelumääräyksestä tarkkana ja suunnittelutyössä helposti huomioitavana rajauskohdennuksena. Tarkemmin rajatut MY-alueet olisi näkemyksemme mukaisesti suositeltavampi, sillä tällöin metsänhoitotöiden ja hakkuiden suunnittelussa ja töiden toteutuksessa alueiden ympäristöarvot olisi helpompi ottaa toteutuksessa huomioon.

Suomen metsäkeskus lausuu, että SL-aluevarauksella ei tule esittää sellaisia alueita, joiden perustamisesta ei ole neuvoteltu maanomistajan ja Hämeen ELY-keskuksen kanssa.

Lahden yleiskaava 2030 Y-230 Luonnon monimuotoisuus ja ekologiset yhteydet -teemakartalla on esitetty yksityisessä maanomistuksessa olevia metsäalueita suojelualueiksi. Yksityisessä omistuksessa olevilla metsäalueilla suojelua tulisi toteuttaa vapaaehtoiseen Metso-ohjelmaan pohjautuen ja alueiden rajausten tulee perustua suojelusta vastaavan viranomaisen tekemiin rajauksiin. Näin vältetään tilanteita, jossa kaavan ja varsinaiseen suojelualueen rajat eroavat toisistaan.

SL-merkityillä monimuotoisuuden kohdennusalueilla ei voida käyttää määräaikaista metsätalouden ympäristötukea koska metsälaki ei ole tällöin enää voimassa. Yksityismailla tulisi edellä mainituilla alueilla käyttää siis pienialaisilla, luonnontilaisilla tai sen kaltaisilla ja ympäristöstään selkeästi erottuvilla elinympäristöalueille kohdennettua MY-merkintää.

Suomen metsäkeskuksen näkemyksen mukaisesti ehdotusvaiheeseen kuuluvassa suunnittelumääräyksessä ja kaavaehdotuskartoissa on havaittu olevan vielä selkeytettävä seuraavien osaluueiden kohdalla.

M-, MY-, MU- alueidensuunnittelumääräykset ovat perin yksityiskohtaisia, joilla on pyritty määrittelemään kunnan tahtotilaa alueiden käytön suunnittelun osalta. Mielestämme metsätalousalueille kohdennetut lisätarkennukset tulisi poistaa lopullisesta kaavasta niiden ollessa suositusten omaisia eikä velvoittavia. M, MY ja MU merkityillä alueilla toimitaan lähtökohdiltaan voimassa olevien hyvän metsänhoidon suositusten mukaisesti, joten tiiviimpi ja myös strategisempi suunnittelumääräys olisi tällöin selkeämpi. Met-

31.8.2020

Diari 3448/00.08/2020

sän käyttöön liittyvät voimassa olevat metsä-, kestävän metsätalouden rahoitus-, ympäristö- ja luonnon-suojelulainsäädäntöjen vaatimukset tulevat myös huomioiduksi, sillä Suomen metsäkeskuksella on ajan-tasaisin ja päivittyvä metsävara- ja kuviotieto alueen metsistä metsätietojärjestelmässään.

Olemme tutustuneet Lahden kaavaluonnoksesta tehtyyn metsätalouden vaikutusten arviointiin ja tote-amme, että pääosiltaan vaikutusten arvioinnissa on käsitelty niitä merkityksellisiä osatekijöitä, jotka vai-kuttavat merkittävästi metsätalouden harjoittamiseen ja tulojen muodostumiseen metsätalouden harjoit-tamisen osalta. Lahden yleiskaavan luonnosversiosta saatujen metsäalan toimijapalautteiden perusteella metsätalouden vaikutusten arviointi on nyt sisällytetty ehdotukseen osiltaan numeerisena, mitä pidämme hyvänä parannuksena edelliseen versioon vertailtuna. Yksityisteiden käytön oikeutukseen, tiestölle muo-dostuviin rasitteisiin ja tiekunnille kohdistuviin kustannusvelvoitteisiin ja turvalliseen tien käyttöön vaikut-tavat näkökulmat ulkoilureittien ja metsätiestön päällekkäisyydestä johtuen ovat jääneet metsätalouden vaikutusten arvioinnissa tyystin tekemättä, mitä pidämme selkeänä ja merkittävimpänä puutteena teh-dyssä arviointityössä.

Suomen metsäkeskus lausuu, että ne tiekuntien tieosuudet, joista yhteiskäytön sopimusta ei ole laadittu tai neuvotteluja ole käyty poistettaisiin vahvistettavalta Lahden yleiskaavasta tavoitteelli-sina reitistöinä.

Lahden yleiskaavaehdotuksella on mielestämme merkittäviä seurannaisvaikutuksia ohjeellisten reittien muodossa yksityismetsiin rakennettujen teiden tulevalle käytölle ja käytön vastuille. Metsiin kohdistuvia ulkoilureittejä ja -reitistöjä ei todennäköisesti ole ennen ehdotusvaiheetta osallistettu kattavasti metsäta-louden tarkoitukseen rakennettujen yksityisteiden haltijoille eli tiekunnille. Reiteistä ja reitistöistä aiheutuu näkemyksemme mukaisesti kohtuutonta haittaa piilorasitteiden ja tiestöä käytettäessä huomattavien tur-vallisuusvastuiden muodossa niin tiekunnille kuin metsätalouden harjoittajille.

Ulkoilulain 1§:n mukaan ulkoilureitin muodostaminen ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa kiinteistölle.

Suomen metsäkeskus lausuu, RV rantavyöhyke merkinnästä, että se tulee muuttaa muotoon M/RV, eli maa- ja metsätalousvaltainen alue/Rantavyöhyke.

Muutos selkeyttäisi tulkintaa metsälain voimassa olosta, kun alue on osoitettu selkeästi metsätalouskäyt-töön. Nyt alueen osoittaminen maa- ja metsätalous käyttöön tulee esille vain suunnittelumääräyksessä. Muuten suunnittelumääräys on selkeä.

Suomne metsäkeskus kiittää hyvin toimineesta yhteistyöstä kaavaprosessin aikana ja mahdollisuudesta lausua Lahden suunta –ehdotuksesta.

Pasilassa 28.8.2020.

Karen Wik-Portin

Karen Wik-Portin, aluejohtaja

Suomen metsäkeskus

31.8.2020

Diari 3448/00.08/2020

Lähettäjä: Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>
Lähetetty: keskiviikko 8. heinäkuuta 2020 10.43
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: RE: Lausuntopyyntö Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksesta

Terve,

Teliällä ei kommentoitavaa.

Terveisin

Jarno Paasonen
Production Desk
Telia Company
p. 0201332710
www.telia.fi/televerkko

From: Suokas Sanna <Sanna.Suokas@lahti.fi>

Sent: keskiviikko 8. heinäkuuta 2020 9.20

Subject: Lausuntopyyntö Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksesta

Hei

Liitteenä lausuntopyyntö Lahden suunta 2017-2020 -työn ehdotuksesta. Työ käsittää Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotuksen. Lausuntoa pyydetään 31.8.2020 mennessä.

Yhteistyöterveisin,

Sanna Suokas
yleiskaavoittaja | master planner

Lahden kaupunki | City of Lahti

gsm. 044 769 8640
web www.lahti.fi

Osoite | Address
Kaupunkiympäristö
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

[Saapumisohje](#) Askonkatu 2:een.

Asiakaspalvelu:

Lahti-Piste, Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2. kerros – Vesku-aukio,
Aleksanterinkatu 18, 15140 Lahti

Lähettäjä: Lähdetluoma Tanja <Tanja.Lahdetluoma@vr.fi>
Lähetetty: perjantai 11. syyskuuta 2020 13.23
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Kopio: Kirjaamo; Juslin Jonna; Pussinen Jyrki
Aihe: Lahden yleiskaavan 2030 ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotus/VR-Yhtymä Oy:n lausunto
Liitteet: Lahden yleiskaava 2030 VR-Yhtymä Oy 11092020.pdf

Hei,
liitteenä VR-Yhtymä Oy:n lausunto Lahden yleiskaavan 2030 ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmasta.

Parhain terveisin,
Tanja Lähdetluoma

Tanja Lähdetluoma
Eurooppa-asioiden johtaja
M. 040 8621 914
tanja.lahdetluoma@vr.fi

VR-Yhtymä Oy
Yhteiskuntasuhteet ja kansainväliset asiat
PL 488 (Radiokatu 3)
00101 Helsinki
www.vrgroup.fi

Löydät meidät myös sosiaalisesta mediasta
[Twitter](#), [LinkedIn](#), [Junablogi](#), [Vimeo](#)

Ajattele ympäristöä ennen kuin tulostat tämän sähköpostiviestin. Please consider the environment before printing this email.

Lausunto

11.9.2020

Julkinen

Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue
Maankäyttö ja aluehankkeet

D/1389/10.02.02.00.04/2020

Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotus VR-Yhtymä Oy:n kommentit

VR-Yhtymä Oy (VR) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkokentässä mainitussa asiassa ja lausuu siitä seuraavaa:

1. Ympäristö

Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä, mikä tulee vaikuttamaan myös liikennesektorille asetettuihin päästövähennysvelvoitteisiin sekä liikennejärjestelmäsuunnittelun painotuksiin. Raideliikenteen kasvu on välttämätön edellytys ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Ympäristöystävällinen, turvallinen ja energiatehokas raideliikenne on osa ratkaisua taistelussa ilmastonmuutosta vastaan.

Yleiskaavassa on asetettu tavoitteet joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuksien lisäämiseksi. Liikenteen sähköistymistä on mahdollista hyödyntää ilmastotavoitteiden saavuttamisessa edistämällä kaupunkialueilla sähköbussiliikennettä sekä pendelöinnissä raideliikennettä. Toimivat matkaketjut lisäävät siirtymää kohti kestäviä liikennemuotoja.

2. Kestävä kaupunkiliikkuminen

VR esittää, että suunnitelmat ja hankeohjelmat käydään myöhemmin läpi yhdessä sidosryhmien kanssa. Erityisesti palvelutasohankkeet, joukkoliikennejärjestelmä, aseman(ien) saavutettavuus, liityntäpysäköinti ja muut radanvarsi/rautatieasiat. Myös kaavoitus- ja maankäyttöasiat on syytä käydä tarkemmin läpi, tässä erityinen fokus radanvarressa ja asemaseudussa ja ns. liikennesolmujen sujuvassa kehittämisessä. Kaavaesityksessä on nyt selviä puutteita ja kysymyksiä.

Esimerkiksi kevyen liikenteen pääreiteissä on toivomisen varaa rautatieasemaa, radanvartta ja rautatieasemaliityntöjä ajatellen. Tarvitaan laatuikäviä, parannusmietintöjä ja lisää säteittäisyhteyksiäkin.

3. Lahden matkakeskus ja liikenteen solmukohtat

Lahdessa pitää VR:n näkemyksen mukaan yhä edelleen panostaa matkakeskuksen matkaketju- ja toimivuusparannukseen, sillä Lahti kuuluu Helsingin metropolialueeseen ja Lahti on tiivis ja selvä työvoimaintensiivisten palveluelinkeinojen panostuskohde. Eteläiseltä ohitustieltä tulee olla selkeä reitti- ja info-opastusjärjestelmä matkakeskukseen. Lisäksi toivomme lisätietoja asema-alueen ja kiinteistön kehityssuunnitelmista.

Aineistossa esitetty keskustapalveluiden alue pitää saada tulevaisuudessa ulottumaan ja kehittymään aseman seudulle asti.

VR haluaa kiinnittää huomiota matkakeskuksen henkilöauto- ja polkupyöräpysäköinnin kehittämiseen. Kapasiteetin tulee olla riittävän suuri sekä henkilöautoille että polkupyörille. Toimiva liityntäpysäköinti on yksi edellytyksistä toimiville matkaketjuille. Liityntäpysäköintiä on aiemmin esitetty laajennettavaksi Radanpäänkadulle ja Moisionkadulle. Näistä VR toivoo lisätietoja, samaten kuin liityntäpysäköintisuunnitelmista aseman länsipuolen kentälle.

Pyöräilyn tavoiteverkko on päivitetty 2019, mutta VR:n mielestä radanvarsia ja asemaseudun saavutettavuutta tulee pyrkiä vielä enemmän kehittämään.

Yleisesti ottaen liikenteen solmupisteiden osalta tulee huolehtia liityntäpysäköinnin riittävästä kapasiteetista sekä henkilöautoille että polkupyörille. Liityntäpysäköinnin tulee olla turvallista ja sekä autot että polkupyörät tulee suojata ilkeiltä. Pysäköinnin maksuttomuus ja reaaliaikainen info vapaista pysäköintipaikoista tekevät liityntäpysäköinnistä houkuttelevaa ja vaivatonta. Sähköautoille tulee tarjota latausmahdollisuuksia. Uudet liikkumismuodot kuten sähköiset yhteiskäyttöautot, potkulaudat jne. tulee huomioida.

Polkupyöräilyn edistäminen tarjoamalla sateelta suojattuja ja lämpimiä parkkitiloja runkolukituksella sekä huoltopisteitä tukevat kestävästä liikkumisesta. Kaupunkipyörien vuokrauspisteet ja polkupyörävuokraamot asemilla edistävät matkaketjuajattelua.

4. Villähteen asemaseudun kaavarunko

Asema-alueen kehittäminen

Villähteen asemaseudun kaavarungon tavoitteena on lisätä asuinrakentamista aseman seudulle ja saada sitä kautta lisää käyttäjiä henkilöliikenneasemalle ja lisätä alueen elinvoimaisuutta.

Lausunto

11.9.2020

Julkinen

Radanvarsi Villähteeltä Uuteenkylään asti kuuluu kehittämisen kohdealueeseen (kk8), jolla tavoitteena on lisätä asumista henkilöliikenteen asemien läheisyyteen, parantaa kulkuyhteyksien sujuvuutta ja turvallisuutta, kehittää raideliikenteen tavarakuljetuksia sekä parantaa elinkeinoelämän sijoittumismahdollisuuksia ja palvelujen sijoittumista lähelle asumista. Villähteen asema on merkitty kaavaan liikennepaikkana ja rataosuus merkittävästi parannettavaksi. Villähteen asemalta pääsee paikallisjunalla (Z) sekä Lahden, että Kouvolan suuntaan seitsemän kertaa vuorokaudessa.

Liikennejärjestelmän kehittäminen on tiiviisti sidoksissa maankäyttöön, kaavoitukseen ja yhdyskuntarakenteeseen. Asuntotuotannon kehittäminen raideyhteyksien varrelle tukee kestävä kehityksen tavoitteita.

Melu ja turvallisuus

Lankilantien pohjoispäässä raideliikenne aiheuttaa nykyiselle asutukselle ohjearvon ylittävää melua sekä päivällä että yöllä. Myös Pihtiläntiellä melutasot ylittyvät.

VR:n näkemyksen mukaan rautatieliikenteen mahdollisesti aiheuttamaan meluun ja tärinään tulee kiinnittää huomiota jo kaavoitusvaiheessa. Myös Hämeen ELY-keskus on kiinnittänyt tähän huomiota lausunnossaan ja suosittelut osoittamaan uuden asutuksen melualueen ulkopuolelle.

Kevyen liikenteen verkoston kehittämissuunnitelmissa tulee huomioida turvalliset liikkumisreitit radan läheisyydessä.

Joukkoliikenneyhteydet

Villähteentietä käyttävien linjojen kiertäminen asemanseudun kautta ei näytä todennäköiseltä matka-ajan pitenemisen takia.

Pysäköintitilaa sijoitetaan molemmille puolille rataa. Pysäköintipaikkojen määrää kasvatetaan, jos asukasohja kaavoituksen edetessä luo siihen tarvetta ja tilavaroituksia tehdään jo varhaisessa vaiheessa.

Katettuja pyöräpysäköintipaikkoja sijoitetaan asemalle molemmille puolille rataa. Pyöräpysäköinnissä kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuteen. Pyöräpysäköintipaikkojen määrän kasvamiseen varaudutaan tilavaroituksin.

VR:n kokemuksen mukaan paikallisjunaliikenteen liikennemäärien kasvattaminen edellyttää toimivia joukkoliikenneyhteyksiä ja riittävää liityntäpysäköintikapasiteettia henkilöautoilla ja polkupyörille.

Nykyinen henkilöautojen pysäköintikapasiteetti on riittämätön, mikäli matkustajamääriä pyritään nostamaan.

5. Raideliikennevaraukset kaavassa

Uudenkylän terminaali-alue

VR haluaa kiinnittää huomiota Uudenkylän terminaali-alueen raidepituuksiin. Kaavakartassa terminaali-alue on pisimmilläänkin alle kilometrin mittainen. Uusien terminaali-alueiden raidepituudet tulisi kuitenkin mitoittaa 1100 m pituisille junille, jotta ne vastaisivat kansainvälisen rautatielogistiikan, eli käytännössä Suomen ja Venäjän välisen rautatieliikenteen tarpeisiin. Muussa tapauksessa kansainvälisen liikenteen junarungot joudutaan pilkkomaan lyhyemmiksi muilla liikennepaikoilla ennen terminaaliin siirtymistä, mikä nostaa kustannuksia ja kuluttaa turhaan ratakapasiteettia, heikentäen rautatiejärjestelmän tehokkuutta. Varsinaisen raidepituuden lisäksi tulee huomioida raiteiston vaihdealueen viemä-tila, turvalaitteiden varoetäisyydet jne.

TEN-T -verkko

Lahden kaupunkiseutu on valtakunnallinen liikenteen ja tavaralogistiikan solmukohta ja radanvarsi osa TEN-T -raideverkkoa. Sen vaatima lisäraide Lahdesta Hakosilta on rakennettu. VR haluaa kiinnittää huomiota TEN-T ydinverkon kehittämistarpeisiin, jotka tulee huomioida yleiskaavassa. VR pitää lisäraiteen huomioimista Lahden ja Hakosillan välillä hyvänä asiana, sillä liikenteen kasvaessa tarve tälle tulee kasvamaan nopeasti.

Kaavan osalta merkintä Lahden tavararatapihasta jää epäselväksi. Tähän VR toivoo selkeyttä ja jatkokeskustelua.

Mukkula

VR pitää positiivisena asiana, että yleiskaavassa on säilytetty ratayhteys Mukkulaan.

Hennalan uuden seisakkeen ja Heinolan uuden ratayhteyden osalta suunnitelmat edellyttävät VR:n näkemyksen mukaan läpikäyntiä ja jatkotarkastelua muiden yhteyksien ja olemassa olevan radan osalta.

6. Duoraitiotieliikenne

Mahdollisuutta käyttää rautatietä raitieliikenteeseen Hennalan ja

Lausunto

11.9.2020

Julkinen

Uudenkylän sekä Hollolan, Orimattilan, Lahden ja Heinolan välillä on alettu valmistella osana Lahden kaupungin ja Lahden kaupunkiseudun uutta joukkoliikennejärjestelmää.

VR:n näkemyksen mukaan duoraitiotieliikennettä ei tulisi ohjata Lahden alueella matkakeskuksen ympäristössä Riihimäki-Lahti-Kouvola -radan pääraiteille. Kyseisen rataosan liikenne on jo nykyisellään hyvin vilkasta sekä matkustaja- että tavaraliikenteen osalta, jolloin konfliktit eri liikennemuotojen välillä olisivat vaikeasti vältettävissä. Käytännössä muu junaliikenne luultavasti estäisi tasavälisen ja säännöllisen liikennöinnin duoraitiotiellä, jos sitä ei kyseisessä kohdassa eriytettäisi omille raiteilleen

VR GROUP

Jonna Juslin

Johtaja, yhteiskuntasuhteet, kansainväliset asiat ja vastuullisuus

Liitteet	-
Jakelu	-
Tiedoksi	VR Kirjaamo

Väylävirasto
Trafikledsverket

Lausunto

1 (2)

VÄYLÄ/2996/03.01.02/2019

20.8.2020

Lahden kaupunki

Kirjaamo

kirjaamo@lahti.fi

Viite: lausuntopyyntö 8.7.2020 (D/1389/10.02.02.00.04/2020)

Lausunto Lahden yleiskaavan 2030 kaavaehdotuksesta (Y-203)

Väylävirasto on tutustunut yleiskaavaehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden sekä vesiväylien näkökulmasta.

Vesiväylät

Yleiskaavaehdotuksessa Vesijärvelle on merkitty laivaväylä -merkinnällä Väyläviraston ylläpitämä Lahti – Vääksy väylä. Kaavan suunnittelualueen käsittävälle Vesijärven alueelle sijoittuu myös Lahden kaupungin ylläpitämät vesilain mukaiset yleiset paikallisväylät, Mukkulan kartanohotellin väylä ja Niemen sataman väylä. Väyläviraston näkemyksen mukaan myös nämä väylät olisi hyvä esittää kaavakartalla. Niemen sataman väylä alkaa Lahti – Vääksy väylältä Mukkulan matkailualueen (RM-3) kohdalla pohjavesialueen länsipuolelta ja johtaa Niemen satamaan (LS-4). Mukkulan kartanohotellin väylä sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä Niemen satamasta, väylä on sataman aallonmurtajan suuntainen ja päättyy Mukkulan laiturin edustalle.

Rautatiet

Väylävirastolla ei ole rautateiden osalta huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Asian on esitellyt asiantuntija, maankäyttö Ville Vuokko ja ratkaissut osastonjohtaja Päivi Nuutinen.

20.8.2020

Jakelu Lahden kaupunki

Tiedoksi Eero Liehu
Antero Kaukonen
Kaj Grönqvist, RRM Oy
Anna Miettinen
Erkki Mäkelä
Aimo Huhdanmäki
Tuula Säämänen
Kirsti Loponen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Asian VÄYLÄ/2996/03.01.02/2019 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus